

Het antidiscriminatie-decreet

Vlaams Belang in de oppositie tegen een
gevaarlijk ontwerp van decreet

1. Inleiding

In navolging van de federale antidiscriminatiewet diende de Vlaamse regering op 28 februari 2008 een ontwerp van antidiscriminatiedecreet in het Vlaams Parlement in, voluit genoemd: 'Ontwerp van decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid'.

De eerste federale antidiscriminatiewet dateerde van 2003. Volgens deze wet zou voortaan het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod moeten worden toegepast op elke burger en in elke mogelijke situatie. Het Arbitragehof vernietigde echter een aantal bepalingen van die eerste wet en onderwierp het resterende deel aan een aantal beperkende interpretaties. In 2007 werd een nieuwe wet goedgekeurd door het federale parlement, waartegen opnieuw een procedure loopt bij het Grondwettelijk Hof.

De federale overheid is luidens rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de Raad van State echter enkel bevoegd een anti-discriminatiebeleid te voeren met betrekking tot die aangelegenheden die tot haar bevoegdheid behoren. Daarom dient de Vlaamse regering nu ook een ontwerp van antidiscriminatiedecreet in dat het antidiscriminatiebeleid m.b.t. de Vlaamse bevoegdheden vorm moet geven.

In de memorie van toelichting van het voorliggende Vlaamse antidiscriminatiedecreet stelt de Vlaamse regering dat Vlaanderen gehouden is verschillende Europese gelijkebehandelingsrichtlijnen in decreetgeving om te zetten voor wat haar (gemeenschaps- en gewest-) bevoegdheden betreft: Richtlijn 2000/43, Richtlijn 2000/78, Richtlijn 2002/73 en Richtlijn 2004/114.

Naast het luik 'gelijke behandeling' – het antidiscriminatie luik - voorziet het decreet ook nog een luik 'gelijke kansen', waarin een aanzet wordt gegeven tot een verscherpt 'gelijke kansen'-beleid, in het kader waarvan vanzelfsprekend ook weer de nodige zogenaamd 'positief discriminerende' initiatieven zullen worden genomen. Aangezien echter vooral het gelijkebehandelingsluik op Vlaams niveau revolutionair en gevaarlijk is, beperkt het Vlaams Belang zich in deze persconferentie tot de antidiscriminatiebepalingen van het decreet.

Meer nog dan het federale ontwerp zal het Vlaamse antidiscriminatiedecreet immers zijn gevolgen doen voelen voor de Vlaamse samenleving. Vlaanderen is immers bevoegd voor de persoonsgebonden materies als cultuur, onderwijs, hulp aan personen, het gezondheidsbeleid,..., beleidsdomeinen waar het antidiscriminatiedecreet zijn invloed vanzelfsprekend diepgaand zal doen gevoelen.

2. Waarom is het antidiscriminatiedecreet gevaarlijk?

1. 'Misbruik' van Europese richtlijnen: discriminatiegronden en toepassingsgebied van decreet zijn veel ruimer dan voorgeschreven in richtlijnen.

Het ontwerp van antidiscriminatiedecreet voorziet een verbod van directe discriminatie, van indirecte discriminatie (een ogenschijnlijk neutrale bepaling die toch discrimineert), van intimidatie, van seksuele intimidatie, van opdracht geven tot

en aanzetten tot discrimineren wanneer dit gebeurt op grond van één of meer beschermde kenmerken.

De beschermde kenmerken zijn geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur en afkomst of nationale of etnische afstamming.

Opvallend is dat de lijst veel uitgebreider is dan in de EU-richtlijnen, waarvan het decreet nochtans claimt de omzetting te zijn, wordt voorzien. In de EU-richtlijnen is er immers slechts sprake van leeftijd, godsdienst en overtuiging, handicap en seksuele geaardheid, etnische afstamming (ras en huidskleur) en geslacht.

Niet alleen de discriminatiegronden zijn veel uitgebreider dan de richtlijnen voorzien, ook het toepassingsgebied van het antidiscriminatiedecreet is veel uitgebreider dan de Europese richtlijn wenst. Richtlijn 2000/78 bepaalt in artikel 1 dat ze tot doel heeft discriminatie te bestrijden met betrekking tot 'arbeid en beroep'. Het toepassingsgebied van het decreet is veel ruimer. Het decreet is niet enkel van toepassing op het gebied van arbeid en beroep, maar ook op de gezondheidszorg, op het onderwijs, op alles dat te maken heeft met de levering en het aanbod van goederen en diensten, op de sociale voordelen en op de toegang tot en deelname aan economische, sociale, culturele of politieke activiteiten.

2. De burger is niet langer vrij te handelen naar eigen morele inzichten: de totalitaire staat loert om de hoek.

Het antidiscriminatiedecreet is bovendien niet enkel van toepassing op het overheidsbeleid, maar ook op de verhoudingen tussen burgers onderling. Artikel 19 van het decreet bepaalt immers dat elke vorm van discriminatie verboden is zowel in de overheidssector als in de particuliere sector. Dat de overheid zijn optreden redelijk moet kunnen verantwoorden spreekt vanzelf. Volgens het antidiscriminatiedecreet moet echter ook de burger voor elke daad die hij stelt een objectieve en redelijke niet-discriminerende verantwoording kunnen afleggen. Domme of naïeve burgers zullen pech gehad hebben.

De totalitaire staat komt hierbij om de hoek kijken. De burger beschikt immers niet langer over de mogelijkheid de eigen keuzen en beslissingen te laten leiden door eigen morele inzichten, maar dient zich te conformeren aan de door de overheid opgelegde moraal. De Europese wetgeving wordt als alibi gebruikt om een allesomvattende maatschappijvisie op te dringen aan de Vlaamse bevolking. Het decreet zorgt ervoor dat niemand nog veilig is: eender welke daad gesteld door een persoon in het publieke leven is mogelijk vatbaar voor bestraffing en kan aanleiding geven tot privaatrechtelijke sanctionering. De samenleving zal daarvan op termijn de gevolgen voelen: mensen zullen net zoals onder totalitaire regimes aan zelfcensuur doen, minder ondernemend durven zijn in het publieke leven, zullen zich terugtrekken in hun private levenssfeer en zich asocialer opstellen.

3. De Vlaamse regering lapt fundamentele principes uit het strafrecht aan zijn laars: de burger weet niet wanneer hij een misdrijf pleegt.

Het ontwerp van decreet voorziet een hele waslijst van burgerrechtelijke en zelfs strafrechtelijke sancties voor burgers die discrimineren. Wanneer iemand een misdrijf pleegt, moet hij zich er echter ook van bewust zijn dat hij een misdrijf pleegt. Misdrijven moeten daarom nauwkeurig worden omschreven in de wet. Dit is in het geval van het antidiscriminatiedecreet echter geenszins het geval.

De definities van de door het antidiscriminatiedecreet strafbaar gestelde handelingen zijn voer voor juristen. Ze zijn zeer ingewikkeld en vaag opgesteld en bovendien voor velerlei interpretaties vatbaar. Uiteindelijk zal het bijgevolg de rechter zijn die zal oordelen of een bepaalde handeling of geuite mening strijdig is met het decreet en desgevallend strafbaar is. Wat er strafbaar is, wordt slechts duidelijk na het oordeel van de rechter.

Voorbeeld: bij elke geuite mening handeling in zijn publiek en private leven zal de burger zich moeten afvragen of het eventuele 'onderscheid' dat hij maakt wel gerechtvaardigd wordt door een 'legitiem' doel en of de 'middelen voor het bereiken van dat doel wel passend en noodzakelijk zijn'.

Het ingediende ontwerp van antidiscriminatiedecreet is bijgevolg fundamenteel onverenigbaar met enkele fundamentele principes uit het strafrecht, zoals het wettigheidsbeginsel ('geen misdrijf zonder wet'), de duidelijkheid van de strafbepaling en de voorzienbaarheid van het misdrijf. Deze wazigheid en onduidelijkheid leiden er immers toe dat niemand bij het stellen van een handeling of het uiten van een mening kan weten of hij al dan niet onder het toepassingsgebied van het decreet valt.

4. Rechtsongelijkheid tussen 'discriminatieslachtoffer' en 'beschuldigde' krijgt allures van heksenjacht

Het ontwerp van decreet gaat uitsluitend uit van het perspectief van het slachtoffer. De beschuldigde lijkt al op voorhand schuldig te zijn. Een persoon die vermoed wordt te discrimineren hangt bovendien een hele waslijst van repressieve maatregelen boven het hoofd. De vraag dient gesteld of dit hele arsenaal wel in verhouding staat met de aard van de overtreding.

Een overzicht:

Straffen en sancties

Artikel 26 voorziet een nietigheidssanctie. Artikel 27 voorziet de betaling van een aanzienlijke schadevergoeding. Deze schadevergoeding kan zelfs de vorm aannemen van een forfaitaire schadevergoeding, die bestaat naast de schadeloosstelling voor het nadeel dat het slachtoffer van de discriminerende handeling ondervindt. Het vermeende slachtoffer heeft de keuze tussen beide vormen van schadeloosstelling.

Artikel 28, §1 laat de rechter toe op verzoek van het slachtoffer de staking te bevelen van een bepaalde daad. De voorzitter van de rechtbank kan luidens artikel 28, §3, ook bevelen dat zijn beslissing wordt aangeplakt zowel buiten als binnen de inrichtingen van de overtreder of de lokalen die hem toebehoren, en dat zijn vonnis of de samenvatting ervan in kranten of op enige andere wijze wordt bekendgemaakt. Niet enkel brengt dit een zware kost met zich mee voor de veroordeelde, maar bovendien is dit een vorm van publieke schandpaal die zelfs niet wordt getolereerd in geval van pedofilie of moord.

Artikel 29 bepaalt dat de rechter op verzoek van het vermeende slachtoffer of de organen die in zijn belang optreden een dwangsom kan opleggen. Artikel 30 en 31 voorzien gevangenisstraffen en geldboetes. Luidens artikel 33 kan de veroordeelde bovendien tot de ontzetting worden veroordeeld.

Omkering bewijslast

Wanneer een persoon of organisatie of vereniging die in rechte kan optreden in een burgerrechtelijke procedure voor een bevoegd gerecht de schending inroept van het decreet, valt de bewijslast dat geen sprake is van discriminatie luidens artikel 35 ten laste van de verweerder. Deze omkering wordt niet gemotiveerd. Deze omkering van de bewijslast is bovendien manifest strijdig met een fundamentele regel van het bewijsrecht, die bepaalt dat iemand die iets aanvoert, dat ook moet bewijzen. De vraag dient gesteld hoe men iets kan bewijzen dat men niet gedaan heeft.

Steun belangenverenigingen en organen

De ‘verdachte’ die zich geconfronteerd ziet met een hele waslijst van mogelijke sancties, dient te procederen op eigen kosten. Het vermeende slachtoffer daarentegen kan echter rekenen op de steun van allerlei organen en belangenverenigingen, die hem ter hulp springen. Artikel 39 bepaalt dat de Vlaamse regering een of meer organen aanwijst die in rechte kunnen optreden in de geschillen waartoe het decreet aanleiding geeft. Bedoeld worden allicht in de eerste plaats het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en de zgn. Liga voor de Rechten van de Mens. Deze organisaties en organen beschikken bovendien over een veelvoud van middelen, personeel en ervaring en beschikken over een vlotte toegang tot de media.

Bovendien wordt door het decreet in artikel 41 de Vlaamse regering de mogelijkheid gegeven nog maar eens een reeks nieuwe organen in het leven te roepen die het vermeende slachtoffer van discriminatie zullen bijstaan. De Vlaamse regering kan immers overgaan tot de erkenning en subsidiëring van zogenaamde ‘gelijkebehandelingsbureaus’.

Door de steun van deze organisaties en organen aan het vermeende slachtoffer en de omkering van de bewijslast wordt een rechtsongelijkheid in het leven geroepen ten nadele van de ‘beschuldigde’ die in combinatie met het hele arsenaal aan repressieve sancties doet denken aan een middeleeuwse heksenjacht.

5. Het uiten van meningen wordt strafbaar gesteld: het antidiscriminatiedecreet tast de vrijheid van meningsuiting aan.

Het antidiscriminatiedecreet voorziet zware vrijheidsberovende en penale straffen voor personen die aanzetten tot discriminatie. Wie aanzet tot opzettelijke discriminatie, haat of geweld jegens een persoon wegens een of meer van de beschermde kenmerken wordt luidens artikel 30, 1° gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van vijftig euro tot duizend euro. Artikel 30, 2° voorziet dezelfde straffen voor wie aanzet tot opzettelijke discriminatie, haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan.

Opvallend is dat ‘aanzetten tot discriminatie’ strafbaar wordt gesteld door het decreet, maar het loutere discrimineren zelf niet. Enige uitzondering op dit laatste vormen de openbare officieren, de ambtenaren, de dragers of agenten van het openbare macht die in de uitoefening van hun taak personen discrimineren. De Vlaamse regering volgt daarbij de perverse redenering dat niet de persoon die de daad stelt bestraft moet worden (deze personen worden anderzijds wel voldoende burgerlijk gesanctioneerd), maar wel de persoon die ertoe ‘aanzet’. Daarbij beoogt de Vlaamse regering dus niet de daad te bestraffen, maar wel de uitgesproken meningen.

Het ontwerp van antidiscriminatiedecreet is gevaarlijk voor de democratie, want de toepassing ervan zal leiden tot een inkrimping van de fundamentele rechten en vrijheden, zoals deze zijn vastgelegd in de grondwet en de mensenrechtenverdragen: de vrijheid van geweten, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van vereniging,...

Het decreet voorziet dat een minder gunstige behandeling geen discriminatie kan vormen “wanneer de situatie voorzien wordt door of krachtens een decreet of voortvloeit uit de toepassing ervan”. Een onderscheid invoeren krachtens een decreet is toegelaten, een voorstel lanceren dat een onderscheid invoert en dat op termijn zelfs zou kunnen leiden tot een decreetswijziging, kan echter leiden tot bestraffing op grond van het antidiscriminatiedecreet, aangezien dit kan worden aanzien als ‘aanzetten tot discriminatie’. Op deze manier wordt het maatschappelijke debat volledig onderuit gehaald en wordt de vrije meningsuiting fundamenteel aangetast.

Kan men na de goedkeuring van dit decreet nog pleiten voor aparte meisjes- en jongensscholen? Mag men er nog voor pleiten de sociale huisvesting en andere sociale voordelen voor te behouden aan Belgische staatsburgers? Mag men zoals de communistische partijen er nog voor pleiten om ‘de rijken de crisis te doen betalen’? Allicht niet. Het voorgestelde discriminatiedecreet is dan ook ideologisch van aard en heeft als bedoeling om een eenvormige moraal op te dringen aan de bevolking en dissidente meningen uit te schakelen. Het antidiscriminatiedecreet vormt dan ook een perverse aantasting van de vrijheid van meningsuiting.

6. Het pleiten voor bescherming van de eigen identiteit wordt strafbaar gesteld door het decreet

Ook het criterium nationaliteit wordt in artikel 15, §3 van dit decreet opgenomen als 'beschermd kenmerk'. Nochtans vermelden zowel Richtlijn 2000/43 als het Verdrag tot uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie uitdrukkelijk dat ze niet van toepassing zijn op discriminaties op basis van nationaliteit. Dit is ook zeer normaal: het doel van de nationaliteit is net te discrimineren, een verscheiden behandeling in het leven te roepen. Een nationale staat is als het ware één grote georganiseerde discriminatie. Nationaliteit en het toekennen van voordelen op basis ervan – stemrecht verlenen, toelaten tot het openbaar ambt, toegang tot de sociale huisvesting – maakt het onderwerp uit van het politiek debat. Legitieme stellingnamen als het voorbehouden van de sociale huisvesting voor Belgen, de niet-toelating van niet-Belgen tot het openbaar ambt, enz. worden door dit decreet echter strafbaar gesteld.

Ook het criterium taal wordt vermeld als beschermd kenmerk. Alle voorstellen tot maatregelen voor de bescherming van het Vlaamse karakter van Vlaams-Brabant zijn potentieel strafbaar. Het doet de wenkbrauwen fronsen dat het zogenaamd Vlaamse kartel CD&V-N-VA hieraan zijn medewerking verleent.

3. Harde Vlaams-Belangoppositie tegen het antidiscriminatie-ontwerp

Om voorgaande redenen kondigt het Vlaams Belang in het Vlaams Parlement grondige oppositie aan tegen het ingediende ontwerp van antidiscriminatie-decreet.

Vooreerst heeft de Vlaams Belang-fractie gebruik makend van zijn getalsterkte in de commissie Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen (één vijfde van de leden van de commissie) een hoorzitting afgedwongen. Het Vlaams Belang liet op deze hoorzitting ondermeer professor Matthias Storme uitnodigen, bekend criticus van het antidiscriminatiebeleid. Deze hoorzitting vond vorige week plaats.

Het Vlaams Belang zal bovendien tientallen amendementen indienen, zowel in commissie als in plenaire, waarin de voornaamste inhoudelijke bezwaren van het Vlaams Belang tegen het antidiscriminatie-decreet zullen verwoord worden. Via deze amendementen wil het Vlaams Belang de volksvertegenwoordigers van de Vlaamse meerderheidspartijen dwingen kleur te bekennen met betrekking tot principes als de toepassing van het antidiscriminatiebeginsel op alle domeinen van het publieke en private leven, de omkering van de bewijslast, de nieuwe uitbreiding van het opiniedelict, enz.

Het Vlaams Belang zal tevens gebruik maken van de verschillende andere mogelijkheden die het reglement van het Vlaams Parlement voorziet om de goedkeuring van het decreet te verhinderen en de meerderheidspartijen te dwingen tot een grondige reflectie over de opportuniteit van het antidiscriminatie-decreet.

Het Vlaams Belang verbaast zich overigens over de spoed waarmee de meerderheidspartijen dit ontwerp door het parlement willen duwen. Op dit moment loopt immers een procedure voor het Grondwettelijk Hof tot vernietiging van de

tweede federale antidiscriminatiewet. De uitspraak volgt allicht in het najaar. Het zou evident zijn dat de Vlaamse meerderheidspartijen, vooraleer over te gaan tot de goedkeuring van het Vlaamse antidiscriminatie-decreet, de uitspraak van het Grondwettelijk Hof afwachten.

Mocht het ontwerp toch zonder fundamentele wijzigingen worden goedgekeurd door het Vlaams Parlement, dan kondigt het Vlaams Belang nu reeds aan dat het decreet zal worden aangevochten voor het Grondwettelijk Hof, zoals ook de federale antidiscriminatiewet wordt aangevochten voor het Grondwettelijk Hof. Het Vlaams Belang wil er de meerderheidspartijen nu al aan doen herinneren dat het ontwerp in zijn huidige vorm vatbaar is voor vernietiging op exact dezelfde gronden als het Grondwettelijk Hof de eerste versie van de federale antidiscriminatiewet naar de prullenbak verwees.